

**รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอกะพ้อ จังหวัดภูเก็ต**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายคนพศ แก้วประดับ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๐๔/๑๐๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลกะพ้อ อำเภอกะพ้อ จังหวัดภูเก็ต

โทรศัพท์ ๐๘๕-๒๘๙-๘๔๒๔ Facebook-..... Line ๐๘๕-๒๘๙๘๔๒๔

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๓ .. ปัจจุบันอายุ ๕๕ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

คณะ/สาขาวิชา พัฒนาชุมชน

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....ธุรกิจค้าขาย.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ทุเรียน ยางพารา มังคุด ดาหลา

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงสวนผสมผสาน

๒.๒ แปลงดอกดาหลา

๒.๓ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ สวนผสมผสานไม้ผล ไม้ยืนต้น

๓.๒ การผลิตสารชีวภัณฑ์

๓.๓ การตรวจวิเคราะห์ดิน

๓.๔ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ

๓.๕ การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพดี

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การทำเกษตรผสมผสานไม้ผลไม้ยืนต้น
๒. การใช้นวัตกรรมทางด้านการเกษตร (โซลาร์เซลล์, โรงตากพลังงานแสงอาทิตย์)
๓. การเลี้ยงสัตว์แบบลดต้นทุน
๔. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ
๕. การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
๖. การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
๗. ฟาร์มสเตย์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
๘. การปลูกไม้ผล
๙. ปลูกผักสวนครัว
๑๐. การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง
๑๑. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
๑๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๑๓. การผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ และสารสกัดธรรมชาติ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การทำเกษตรผสมผสาน
๓. การเลี้ยงสัตว์แบบลดต้นทุน
๔. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
๒. การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ฟาร์มสเตย์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
๔. การปลูกไม้ผล
๕. ปลูกผักบนดิน
๖. การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง
๘. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
๙. การปรับปรุงบำรุงดิน
๑๐. การทำเกษตรปลอดภัย
๑๑. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลักอำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต คือ หลักสูตรการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งสร้างความรู้และทักษะด้านการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น มูลช้าง เศษซากไม้ ใบไม้ กากน้ำตาล และหัวเชื้อจุลินทรีย์ (เช่น พด.) ให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ตลอดจนช่วยปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์และความยั่งยืนให้กับระบบการเกษตร เนื้อหาหลักสูตรครอบคลุมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ ขั้นตอนการคัดเลือกและเตรียมวัสดุ วิธีการหมักปุ๋ย การควบคุมความชื้นและอากาศ การตรวจสอบความพร้อมใช้ รวมถึงการเก็บรักษาปุ๋ยหมักให้คงคุณภาพ โดยรูปแบบการถ่ายทอดความรู้เน้นการบรรยายให้ความรู้พื้นฐานร่วมกับการสาธิตปฏิบัติจริงในพื้นที่ การฝึกปฏิบัติให้เกษตรกรลงมือทำด้วยตนเอง และการให้คำปรึกษาพร้อมติดตามผลหลังการอบรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในแปลงของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ

จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายคณพศ แก้วประดับ ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต ได้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง โดยเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัดทุกครั้งที่มีการจัดประชุม เพื่อรับฟังนโยบายและทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลสถานการณ์ด้านการผลิต ปัญหา อุปสรรค และความต้องการสนับสนุนของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอเกาะกู่เข้าสู่การพิจารณาในที่ประชุม นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น กำหนดกิจกรรมสำคัญ และวางแนวทางขับเคลื่อนงานที่เชื่อมโยงระหว่าง ศพก. แปลงใหญ่ และหน่วยงานภาคีอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายของจังหวัดและยุทธศาสตร์การเกษตรระดับประเทศ กระบวนการเข้าร่วมดังกล่าวช่วยให้แผนปฏิบัติการบูรณาการของจังหวัดมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับสภาพจริงของพื้นที่ โดยนายคณพศยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการประสานงาน ถ่ายทอดข้อมูลและแผนปฏิบัติการไปสู่เกษตรกรในชุมชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)
(มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) รายศูนย์ ของอำเภอเกาะกู่ ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรอำเภอเกาะกู่ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับประธานและคณะกรรมการ ศพก. เกษตรกรต้นแบบ แปลงใหญ่ในพื้นที่ และตัวแทนหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มจากการสำรวจสภาพพื้นที่และความต้องการพัฒนา รวมถึงการรวบรวมข้อมูลปัญหาและข้อเสนอจากเกษตรกรในชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการ และสอดคล้องกับนโยบายด้านการเกษตรของจังหวัดและประเทศ กระบวนการจัดทำแผนดำเนินการผ่านการประชุมหารือในระดับศูนย์เพื่อกำหนดกิจกรรมที่ชัดเจน ครอบคลุมด้านการพัฒนาแปลงเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

สำหรับปีงบประมาณนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอเกาะกู่ โดยผู้รับผิดชอบโครงการ ได้กำหนดพัฒนา ศพก. จำนวน 1 ศูนย์ คือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเกาะกู่ พร้อมงบประมาณสนับสนุนรวมทั้งสิ้น 9,500 บาท (เก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) ใช้สำหรับจัดซื้อวัสดุทางการเกษตรและวัสดุสำนักงาน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงศูนย์ให้มีความพร้อมสำหรับการจัดอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่ได้อย่างสะดวก เข้าถึงง่าย และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการบูรณาการรายศูนย์ที่จัดทำขึ้นจะเป็นเอกสารแนบท้ายและเป็นกรอบการดำเนินงานตลอดทั้งปี เพื่อให้สามารถติดตามผลและประเมินความก้าวหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกะหู้ จังหวัดภูเก็ต ได้ริเริ่มแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดยมีแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากระบบเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม สู่ระบบที่ใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต แรงบันดาลใจแรกเกิดจากการตระหนักถึงผลกระทบของการทำเกษตรเชิงเดิมที่พึ่งพาสารเคมีจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมีหรือยาปราบศัตรูพืช ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของเกษตรกรกลับไม่เพิ่มขึ้นตามสัดส่วน อีกทั้งยังเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรเอง และคุณภาพของดินที่เสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ได้จุดประกายให้เกษตรกรในพื้นที่ เริ่มแสวงหาแนวทางใหม่ในการทำเกษตรที่ปลอดภัยและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ เกษตรกรในพื้นที่ยังได้รับแรงบันดาลใจจากการเรียนรู้ผ่านเกษตรกรต้นแบบจากพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งประสบความสำเร็จในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตร เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ การใช้ระบบน้ำอัจฉริยะ หรือการวางแผนการผลิตตามหลักวิชาการที่ช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างรายได้ที่มั่นคง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกษตรกรในกะหู้เกิดความเชื่อมั่นว่าการเปลี่ยนแปลงสามารถทำได้จริง และเป็นสิ่งที่จับต้องได้

อีกหนึ่งแรงผลักดันที่สำคัญ คือการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านองค์ความรู้ เทคโนโลยี และอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนการอบรมให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และสร้างแรงจูงใจให้เกิดการทดลองใช้และต่อยอดองค์ความรู้ในพื้นที่ของตนเอง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

หนึ่งในปัญหาสำคัญคือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากการพึ่งพาปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช และเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องจักรกลการเกษตร ทำให้เกษตรกรจำนวนมากต้องประสบกับภาวะขาดทุน หรือมีกำไรน้อยกว่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ เกษตรกรยังต้องเผชิญกับ ความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ ซึ่งส่งผลต่อความไม่แน่นอนของผลผลิต เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม หรือฝนทิ้งช่วง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลที่ยากต่อการคาดการณ์ การพึ่งพาประสบการณ์หรือภูมิปัญญาเดิมเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพออีกต่อไป อีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นความท้าทาย คือ คุณภาพของผลผลิตและมาตรฐานความปลอดภัยทางอาหาร ในปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสำคัญกับไม่ผลหรือพืชผักที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและปราศจากสารตกค้าง ทำให้เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตให้มีมาตรฐานและตรวจสอบย้อนกลับได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การวิเคราะห์ค่าดินด้วยชุดตรวจวัด pH และธาตุอาหารในดิน มาใช้ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อฟื้นฟูคุณภาพของดิน ทำให้ดินกลับมามีชีวิต สามารถปลูกพืชได้ดีโดยไม่ต้องพึ่งพาปุ๋ยเคมีมากเกินไป สำหรับปัญหาเรื่องอากาศ โดยเฉพาะปัญหาฝุ่นควันและมลพิษจากการเผาในพื้นที่การเกษตรซึ่งเป็นสาเหตุหลักของ PM๒.๕ ในฤดูแล้ง เกษตรกรจำนวนมากเริ่มปรับแนวทางโดยไม่นำเศษพืชไปเผา แต่หันมาใช้เครื่องย่อยฟาง เครื่องสับเศษพืช หรือการผลิตปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ ซึ่งไม่เพียงช่วยลดมลพิษทางอากาศ แต่ยังเปลี่ยนของเสียให้กลายเป็นทรัพยากรที่มีประโยชน์ต่อดินอีกด้วย เทคโนโลยีที่นำมาใช้เพื่อลดการระบาดของศัตรูพืช คือ การใช้ชีวภัณฑ์และศัตรูธรรมชาติ เช่น การปล่อยแตนเบียนหรือแมลงห้ำที่กินแมลงศัตรูพืช, การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (Trichoderma) และแบคทีเรียบาซิลลัส (Bacillus) ที่ช่วยยับยั้งเชื้อราหรือแบคทีเรียก่อโรคในพืช โดยการผลิตชีวภัณฑ์เหล่านี้ในท้องถิ่นหรือจากกลุ่มเกษตรกรเอง ยังช่วยลดต้นทุนและสามารถควบคุมคุณภาพการใช้งานได้ด้วย

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ขั้นตอนที่ ๑ สำรวจ วิเคราะห์ แปลงการเกษตร เริ่มต้นด้วยการ เก็บข้อมูลสภาพพื้นที่จริง เช่น ดิน น้ำ และสภาพภูมิอากาศ ผ่านการสำรวจภาคสนามและการวิเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงาน เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอทุก จังหวัดภูเก็ต

ขั้นตอนที่ ๒ จัดตั้งแปลงเรียนรู้ แปลงต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่เข้าร่วมชม และทดลองปฏิบัติในพื้นที่จริง เช่น การจัดการสวนผสมผสาน การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น การแปรรูปอาหาร

ขั้นตอนที่ ๓ ฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่เกษตรกร ส่งเสริมการสร้าง Smart Farmer ด้วยการเพิ่มทักษะด้านเทคนิค ดิจิทัล และการตลาด

ขั้นตอนที่ ๔ ขยายผลสู่กลุ่มเกษตรกรและแปลงใหญ่ ใช้ศูนย์ ศพก. เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ สนับสนุนกลุ่มแปลงใหญ่ ให้ร่วมใช้เทคโนโลยี การบริหารจัดการแปลง และการตลาด เพื่อยกระดับเป็นธุรกิจครบวงจร

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นวิธีการที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถใส่ปุ๋ยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยข้อมูลจากการตรวจวิเคราะห์สภาพดินในพื้นที่เพาะปลูก ขั้นตอนแรกคือการเก็บตัวอย่างดินจากแปลงปลูกในหลาย ๆ จุดอย่างถูกวิธี เพื่อนำมาผสมรวมกันและตรวจวิเคราะห์ เพื่อหาค่าต่าง ๆ เช่น ค่า pH และปริมาณธาตุอาหารที่จำเป็น เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม เป็นต้น หลังจากได้รับผลการวิเคราะห์ และคำแนะนำเกี่ยวกับชนิดและปริมาณปุ๋ยที่ควรใช้ รวมถึงเวลาที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยเพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารอย่างเพียงพอและถูกต้องตามความต้องการของดินและพืชชนิดนั้น ๆ

การเป็นจุดนำร่องด้านการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกะทู้ มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้แห้ง เศษกิ่งไม้ และมูลสัตว์ ซึ่งเดิมมักถูกทิ้งกองไว้หรือเผาทำลาย ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและส่งผลต่อปัญหา PM2.5 รวมถึงการสะสมของขยะชีวมวลที่ไม่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ศูนย์จึงได้นำวัสดุเหลือใช้เหล่านี้มาพัฒนาเป็นปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังสามารถนำเศษวัสดุบางส่วนมาปรับเป็นอาหารสัตว์หรือวัสดุคลุมดินในแปลงเกษตร ซึ่งช่วยลดการใช้สารเคมีและสร้างความยั่งยืนในการผลิตทางการเกษตร การดำเนินงานในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุเหลือใช้ แต่ยังเป็นแนวทางในการลดการเผา ลดปัญหามลพิษทางอากาศ และเป็นต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อสร้างรายได้เสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชนไปพร้อมกัน

การผลิตเชื้อราไตรโครเดอร์มา เริ่มจากการเตรียมวัสดุอาหารเชื้อ เช่น ข้าวสารแช่ผสมกับน้ำในอัตราส่วน ข้าว ๓ ส่วน น้ำสะอาด ๒ ส่วน จากนั้นนำไปนึ่งให้สุกเพื่อฆ่าเชื้อจุลินทรีย์อื่น ๆ แล้วพักให้เย็นจนเหลืออุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการเพาะเชื้อ ต่อมาเติมหัวเชื้อราไตรโครเดอร์มาที่เตรียมไว้ลงในอาหารเชื้อที่เย็นแล้ว โดยใช้วิธีปลอดเชื้อ ผสมให้เข้ากันแล้วบรรจุลงในถุงเพาะเชื้อที่เตรียมไว้ ปิดปากถุงโดยมีช่องระบายอากาศที่เหมาะสม แล้วเก็บไว้ในที่มืดและอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส เพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตเต็มที่ประมาณ ๗-๑๔ วัน หลังจากนั้นเชื้อราจะมีลักษณะสีเขียวเต็มพื้นผิวอาหารเชื้อ สามารถตรวจสอบความสมบูรณ์ของเชื้อราและความสะอาดได้ จากนั้นเก็บรักษาเชื้อราในภาชนะที่ปิดสนิทในที่แห้งและเย็น เพื่อรักษาความมีชีวิตของเชื้อรา ไตรโครเดอร์มาที่ผลิตได้สามารถนำไปใช้ผสมกับวัสดุปลูกหรือใช้พ่นพืชเพื่อควบคุมโรคพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๖ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) พุเรียน พื้นที่ปลูกจำนวน ๗-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ยางพารา พื้นที่ปลูกจำนวน ๗๐-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) มังคุด พื้นที่ปลูกจำนวน ๗-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๔) ลองกอง พื้นที่ปลูกจำนวน ๗-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๕) จำปาตะ พื้นที่ปลูกจำนวน ๗-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๖) ผักเหริยง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๑ (หน่วย บ่อ)

๒.๒) ปลาตูก จำนวน ๑ (หน่วย บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ไก่พันธุ์พื้นเมือง จำนวน ๓๐ (ตัว)

๓.๒) หมูป่า จำนวน ๕ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ไม้ผล (ทุเรียน) มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ต้นพันธุ์เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปุ๋ยอินทรีย์เป็นเงิน ๐ - ๓๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมักเป็นเงิน ๐ - ๓๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าแรงงานเตรียมดินและปลูกเป็นเงิน ๗๐๐ - ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าแรงงานเก็บเกี่ยวและขนส่งเป็นเงิน ๑,๐๐๐ - ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๒๐๐-๔,๖๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๓๒,๐๐๐ - ๔๘,๐๐๐ บาท/ไร่ (ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐ กก./ไร่ ราคาเฉลี่ย ๘๐-๑๒๐ บาท/กก.)

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ยางพารา กล้วยน้ำหว่า หน่อไม้

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐- ๕๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักเหียง

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ยางพารา ไข่พื้นเมือง ปลานิล ปลาตุ๊ก

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ทุเรียน ลองกอง มังคุด จำปาตะ หมูป่า

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น การทำเกษตรผสมผสาน

๒. เกิดการรวมตัวตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีสมาชิก ๔๓ ราย พื้นที่ ๑,๕๔๗ ไร่ ผลผลิตและรายได้นั้น ทั้งนี้สมาชิกมีการรวบรวมผลผลิตยางพาราเพื่อจำหน่ายให้แหล่งรับซื้อ คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๓ ล้านบาทต่อปี

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการผลิตที่ยั่งยืน พร้อมกับอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยมีการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

๑. การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ศพก. ได้นำระบบน้ำหยด เพื่อให้เกษตรกรสามารถให้น้ำพืชเฉพาะช่วงเวลาที่เป็น ลดการใช้น้ำเกินความต้องการ ลดการใช้น้ำในแปลงเกษตรได้มากกว่า ๒๐% และลดปัญหาการพังทลายของดิน

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ก่อนการปลูกพืช ศพก. สนับสนุนให้เกษตรกรเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน จากนั้นจึงกำหนดสูตรปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพที่เหมาะสมกับสภาพดิน ลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น ลดการชะล้างของสารอาหารลงสู่แหล่งน้ำ และเพิ่มความสมบูรณ์ของดินอย่างยั่งยืน

๓. การใช้เชื้อจุลินทรีย์ชีวภาพ เช่น ไตรโคเดอร์มา นำมาใช้เพื่อควบคุมโรคพืชในดิน แทนการใช้สารเคมี โดยเชื้อจุลินทรีย์จะช่วยย่อยสลายเศษซากพืชในดิน ปรับปรุงระบบนิเวศในแปลง ลดการสะสมของสารพิษในดิน และน้ำ ป้องกันการเกิดโรคในพืช และส่งเสริมการเจริญของจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดิน

๔. การบริหารเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ศพก. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เครื่องย่อยฟางและเศษพืช แทนการเผา ช่วยลดปัญหามอกควันและฝุ่น PM๒.๕ รวมทั้งเปลี่ยนเศษวัสดุเหล่านั้นเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์ ลดมลพิษทางอากาศ เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. การอนุรักษ์ดิน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ลดการใช้ปุ๋ยเคมีที่ทำให้ดินเสื่อมสภาพ ส่งเสริมการปลูกพืชคลุมดิน พืชหมุนเวียน และการใช้เศษฟางคลุมหน้าดิน เพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

๒. การอนุรักษ์น้ำ ใช้ระบบน้ำหยด ช่วยประหยัดน้ำและลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น มีการขุดบ่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ลดการพึ่งพาน้ำจากแหล่งธรรมชาติในปริมาณมาก

๓. การอนุรักษ์อากาศ ส่งเสริมการไม่เผาเศษวัสดุการเกษตร เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ โดยหันมาใช้ในการหมักและย่อยสลายเป็นปุ๋ยแทน

๔. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา จุลินทรีย์หน่อกล้วย และสมุนไพรธรรมชาติ แทนสารเคมี ปลูกพืชหลากหลายชนิดในระบบเกษตรผสมผสานหรือเกษตรอินทรีย์

๕. การจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้ เศษพืช เศษอาหารในครัวเรือน หรือมูลสัตว์ ถูกนำมาผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ใช้หมุนเวียนในฟาร์ม

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกิดการรวมตัวตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีสมาชิก ๔๓ ราย พื้นที่ ๑,๕๔๗ ไร่ ผลผลิตและรายได้นั้น ทั้งนี้สมาชิกมีการรวบรวมผลผลิตยางพาราเพื่อจำหน่ายให้แหล่งรับซื้อ คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๓ ล้านบาทต่อปี

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต เป็นศูนย์อบรมด้านการเกษตร จัดอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้กับเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงกลุ่มเยาวชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเกษตรกรผู้นำ หัวข้ออบรมที่โดดเด่น เช่น การผลิตไม้ผลปลอดภัย การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ การกรีดยางอย่างถูกวิธี การใช้

จุลินทรีย์ท้องถิ่น การจัดการศัตรูพืชแบบชีวภาพ และการทำเกษตรผสมผสาน และเป็นแหล่งศึกษาดูงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนต่าง ๆ ศพก. อำเภอกะทู้ ได้รับความสนใจจากหลายจังหวัดในการเข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงานระบบการจัดการเกษตรแบบยั่งยืน มีการจัดนิทรรศการ การสาธิตการปฏิบัติจริง เช่น การแปลงไม้ผลแบบลดต้นทุน การเลี้ยงสัตว์ควบคู่เกษตรผสมผสาน การแปรรูปผลผลิต

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

บทบาทของ ศพก. อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต เป็นที่ปรึกษาเกษตรกรในพื้นที่ ให้คำแนะนำเฉพาะกรณี เช่น ปรับปรุงดิน ป้องกันโรคพืช และเป็นหน่วยงานประสานงาน ติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อช่วยเกษตรกรได้ครบวงจร รวมถึงลงพื้นที่ไปตรวจสอบปัญหาจริง พร้อมแก้ไขเชิงปฏิบัติการ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร ซึ่งศพก. ทำหน้าที่เป็นแหล่งรวมข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร ทั้งในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด เช่น ข่าวสารด้านนโยบายภาครัฐ เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การช่วยเหลือภัยพิบัติ ข้อมูลด้านตลาดและราคาสินค้าเกษตร เช่น ราคายางพารา ราคาผลผลิตในท้องถิ่น แนวโน้มตลาด แจ้งเตือนสถานการณ์พิเศษ เช่น การระบาดของโรคพืช แมลงศัตรูพืช ภัยแล้ง น้ำท่วม และเผยแพร่ความรู้ทางด้านวิชาการเกษตรทั้งรูปแบบ เอกสาร คู่มือ และการสาธิตภาคสนาม เช่น ให้คำปรึกษาด้านการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน สอนการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ จุลินทรีย์ EM แนะนำการจัดการศัตรูพืชแบบชีวภาพ เช่น การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา การจัดการฟาร์มด้วยหลักเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และเทคนิคการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และการวางแผนการผลิตแบบมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกิดการรวมตัวตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราตำบลกะทู้ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต มีสมาชิก ๔๓ ราย พื้นที่ ๑,๕๔๗ ไร่ ผลผลิตและรายได้นั้น ทั้งนี้สมาชิกมีการรวบรวมผลผลิตยางพาราเพื่อจำหน่ายให้แหล่งรับซื้อ คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๓ ล้านบาทต่อปี

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก. อำเภอกะทู้ มีบทบาทเป็น “ศูนย์กลางการขับเคลื่อนงานเกษตรเชิงบูรณาการ” ที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างเกษตรกร ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและระบบการผลิตทางการเกษตรให้ยั่งยืน โดยมีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย มีหารประสานความร่วมมือกับสำนักงานเกษตรอำเภอกะทู้ ปศุสัตว์ ประมง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน โรงเรียน หรือสาธารณสุขอำเภอ เพื่อร่วมจัดกิจกรรม เช่น โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ และโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

นายกณพศ แก้วประดับ ประธานคณะกรรมการ ศพก. อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต เป็นบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนศูนย์ฯ ในระดับพื้นที่ โดยมีบทบาททั้งในเชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติ และการเป็นผู้นำทางความคิด เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรและสร้างเครือข่ายเกษตรกรรวมยั่งยืน โดยมีหน้าที่หลักในการวางแผนและกำหนดทิศทางการทำงานของศูนย์ ทำหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการและหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำแผนงาน/กิจกรรมประจำปีของศูนย์ เป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และเป็นผู้เชื่อมโยง

ระหว่าง ศพก. กับหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน อบต. และเอกชนที่สนับสนุนด้านเทคโนโลยี รวมถึงรายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด และเสนอแนะแนวทางพัฒนาในปีถัดไป และเป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีประสบการณ์ตรง สามารถถ่ายทอดแนวคิด เทคนิค และแรงบันดาลใจให้แก่เกษตรกรรายอื่น

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอกะตุ้ เป็น ศพก.หลัก เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดกิจกรรมทางการเกษตร โดยมี ศพก. เครือข่ายในแต่ละตำบล เกิดการแลกเปลี่ยนกิจกรรมระหว่าง ศพก. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต ผลิตพืชปลอดภัย การปรับปรุงบำรุงดิน และเกษตรกรได้รับการช่วยเหลือจากหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น ศวพ.จังหวัดภูเก็ต กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง กรมปศุสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น การรวมกลุ่มของ ศพก.เครือข่าย จึงเกิดผลดีแก่เกษตรกรอย่างมากทั้งในเรื่องการดำเนินชีวิต การเสียสละ การมีส่วนร่วม ตามแบบศาสตร์พระราชา

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอกะตุ้

๒. ตำแหน่ง ประธานสัมพันธ์ประธานคณะกรรมการแปลงใหญ่อำเภอกะตุ้

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ศพก.สามารถนำองค์ความรู้ถ่ายทอดไปยังหมู่บ้านและชุมชน เพื่อให้เกิดการอยู่ดี กินดี เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่มีหนี้สิน และบอกต่อไปยังลูกหลานได้อีกด้วย องค์ความรู้ที่อยู่ใน ศพก. นั้นมีฐานเรียนรู้ ได้แก่ การปลูกพืชผสมผสาน การเลี้ยงสัตว์แบบลดต้นทุน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยคนในชุมชนสามารถเรียนรู้และผลิตใช้เองได้ มีแปลงเรียนรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจสามารถมาเรียนรู้ได้ ซึ่งปัจจุบัน ศพก.

ได้รับมาตรฐานมากมาย เช่น มาตรฐาน GAP ในการผลิตไม้ผล จึงทำให้เกษตรกรให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งในอนาคต ศพก. จะนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดไปยังเกษตรกรในชุมชนต่อไป

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

"ทำเกษตรด้วยหัวใจ สร้างคุณค่าด้วยความรู้ เติบโตไปพร้อมชุมชน"

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายอารอพัต มะแอ	เกษตรอำเภอเกาะกู่
๒. นางสาวนัฐริษา ลิ่มจำเริญ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๓. นางสาวเสาวลักษณ์ จรรย์หัตถกิจ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นางสมใจ ขุนแก้ว	ศพก. เครือข่าย

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. เตรียมความพร้อมในการถอดบทเรียน กำหนด วัตถุประสงค์ ว่าต้องการถอดบทเรียนเรื่องอะไร
๒. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ / สะท้อนความคิดเห็น
๓. สรุปองค์ความรู้ / บทเรียนที่ได้

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน คือ การสัมภาษณ์ (ถาม-ตอบแบบเปิด) ภาพถ่ายภาพกิจกรรม ใช้กระตุ้นความทรงจำ และสื่อสารผลการทำงาน และวิดีโอบันทึกบทสัมภาษณ์ เพื่อใช้ถ่ายทอดความรู้ต่อไป

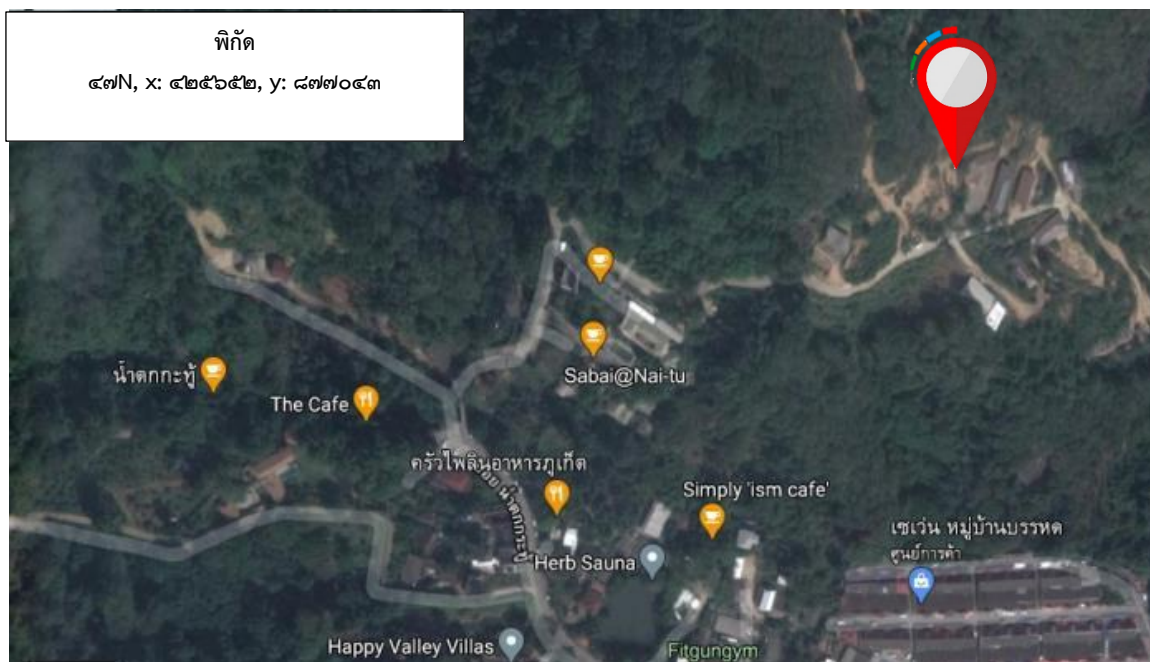
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เจ้าหน้าที่ยังขาดความเข้าใจในการถอดบทเรียน เกษตรกรอาจให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ขาดระบบบันทึกหรือไม่มีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ แม้มีการถอดบทเรียนแล้ว แต่ข้อมูลกลับกระจัดกระจาย ไม่มีเอกสารรวบรวมไว้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ต่อหรือนำไปขยายผลได้เต็มที่ ข้อเสนอแนะ คือ จัดทำแบบฟอร์มถอดบทเรียนที่เรียบง่าย ใช้ง่าย มอบหมายผู้รับผิดชอบรวบรวม/จัดเก็บ และนำเข้าฐานข้อมูลของศูนย์ นอกจากนี้ ระยะเวลาจำกัด

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ภาพแสดง : แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. หลัก อำเภอกะหู้ จังหวัดภูเก็ต

ทำเนียบคณะกรรมการ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอกะตุ๋ หมู่ที่ ๕ ตำบลกะตุ๋ อำเภอกะตุ๋ จังหวัดภูเก็ต

นายคณศ แก้วประดับ
ประธานกรรมการ

นายประสงค์ จินตพันธ์
กรรมการ

นายรุ่งศักดิ์ คุ้มตัน
กรรมการ

นางสมใจ ชวนแก้ว
กรรมการ

นางสาวลัดดา คาริจิตร
กรรมการ

นายมานพ ทองแถม
กรรมการ

นายธีรศักดิ์ จิตดี
กรรมการ

นางสาวสร้างจิต จินนาร์
กรรมการ

นางสาวจันนิมา สวนหา
กรรมการ

นายราวุฒิ ยาดิ
กรรมการ

นายวิมอนาร เสนห์
กรรมการ

นายสมเกียรติ ชามะสน์
กรรมการ

สนับสนุนโดย สำนักงานเกษตรอำเภอกะตุ๋ จังหวัดภูเก็ต

ภาพแสดง : ทำเนียบคณะกรรมการ ศพก.อำเภอกะตุ๋ จังหวัดภูเก็ต

ภาพแสดง : การเป็นจุดอบรมถ่ายทอดความรู้การปลูกและแปรรูปตาหลาให้กับเกษตรกรในพื้นที่ตำบลกะทู้

ภาพแสดง : การประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด

ภาพแสดง : การประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ภาพแสดง : สนับสนุนเกษตรกรต้นแบบแปลงเรียนรู้ของศพก.อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต